

Høyringsvar frå Ullensvang kyrkjelege fellestråd.

H&V prosti

Vegval for framtidig kyrkjeordning

1 Bør det gjerast endringar i fordelinga av oppgåver og mynde mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall kva oppgåver og kvifor?

Svar: Samrøystes vedteke.

NEI

- Me meiner at det må opprettast robuste fellestråd på lågast mogleg nivå, tilsvarande ein ny kommunestruktur. Dette fellestrådet skal utøva arbeidsgjevaransvar for tilsette i kyrkja innanfor sitt område, utanom prestane, og syte for profesjonell ivaretaking av gravferdsforvaltninga, kyrkjebygga og det som elles kjem inn under Kyrkjelova sin §14.
- Me meiner at ei ny kyrkjeordning må sikra soknet v/soknerådet reelt høve til påverknad på eiga strategisk utvikling, økonomisk forvaltning og påverknad i samband med tilsetjingar som skal ha sitt arbeid i soknet.
- Soknet som kyrkja si grunneining, og Grunnlovas forventning om ei landsdekkande folkekyrkje tilseier at Kyrkjelova må fastslå at soknet skal vere ei sjølvstendig juridisk eining.
- Me meiner at så lenge kyrkja sin økonomi i hovudsak kjem frå kommunale løyvingar, er samspelet mellom fellestrådet og kommunen heilt avgjerande.
- Det er viktig med nærleik, relasjon og god kommunikasjon mellom kyrkja (kyrkjeleg fellestråd) og kommunen. Dette er avgjerande i samband med finansiering av kyrkja (gjennom direkte tilskot og tenesteytingsavtalar), men også i mange samanhengar som ikkje vedkjem økonomi. Difor meiner me at kyrkja treng eit representativt og profesjonelt fellestråd som talar kyrkja si sak direkte til kommunepolitikarane.
- I høyringssvara til NOU 2013:1, Det livssynsopne samfunn, seier over 90% av dei som har svart at gravferdsforvaltninga også i framtida bør forvaltast av kyrkja. I vår framtidige organisering av folkekyrkja må me difor syte for at me har organ som kan ivareta denne forvaltninga på ein like god måte som i dag.
-

2 Deler høyringsinstansen Kyrkjerådet si vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikra ei breid folkekyrkja?

Svar: Samrøystes vedteke.

JA

Dersom den offentlege finansieringa av kyrkja vert borte, eller vert vesentleg redusert, vil folkekyrkja endre karakter. Ei vidareføring av dagens finansiering over kommunale og statlege budsjett synest å vere best for å sikre ei brei folkekyrkje også i framtida.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kyrkja fell bort, kva ordning vil høyringsinstansen gå inn for? Grunngeiv synspunktet.

Svar: Samrøystes vedteke.

Dersom dagens finansiering heilt eller delvis forsvinn, meiner me ei ålmenn livssynsavgift (over skattesetelen) er best eigna for å ivareta Den norske kyrkja sin karakter som folkekyrkje. Om det vert medlemsavgift kan det liggja ein økonomisk gevinst i å ikkje vera medlem av eit trus- eller livsynssamfunn.

4 Korleis kan kyrkjestrukturen forenklast for at knappe ressursar kan verta rasjonelt utnytta?

Svar: Samrøystes vedteke.

Dersom ein opprettar nye, sterke fellesråd parallelt med en ny kommunestruktur, vil ein kunne redusera dagens 430 fellesråd til langt færre.

Me vurderer det slik at det er tenleg å oppretthalda bispedømerådet som valt, demokratisk organ, og med arbeidsområda som i dag med mellom anna arbeidsgjevaransvar for prestane. Andre oppgåver er strategisk arbeid i bispedømet, fordeling av statlege ressursar, rådgjevande organ for biskopen, rekruttering til Kyrkjemøtet, saksførebuing og oppfylgning av saker frå Kyrkjemøtet, tilsetjing av prestar og tilsetjing av medarbeidarar som ikkje har soknet som arbeidsstad. Det bør likevel vurderast andre måtar å rekruttera til Kyrkjemøtet på, som i større grad enn i dag fangar opp heilskapen i den lokale kyrkjelege strukturen. (Jfr. Svar på spørsmål 20. I dag er det ingen direkte samanheng mellom lokalkyrkja og kyrkjemøtet, kun frå regionalt nivå til Kyrkjemøtet).

Rådgjevingsfunksjonar for gravplassar, kyrkjebygg, kyrkjekunst m.m. kan med fordel flyttast til nasjonalt nivå og styrkjast der. Til dømes nyttar bispedøma nasjonal rådgjever i spørsmål om kyrkjegardar og RA har både uttale og avgjerande mynde i høve til listeførte og verna kyrkjer. Difor kan eit organ på landsnivå sitja med alle desse spørsmåla. Det er i dag særdeles tungvinte rutinar med utale frå sokneråd – søknad frå fellesråd – påteikning eller tilleggsbrev frå sokneprest om han ønskjer det – prost – bispedømet – som igjen søker råd og same veg tilbake. Det er eit stort byråkrati for kvar enkelt sak. Dei sparte ressursane frå kvart bispedøme innanfor desse felte må nyttast til å styrkja fagkompetanse og rådgjevingsfunksjonar for kyrkjelydsarbeidet (trusopplæring, diakoni, misjon, gudstenesteliv, kyrkjemusikk mv) til beste for sokna.

5 Har høyringsinstansen synspunkt på kriteria for soknestørrelse og sokneinndeling i ei framtidig kyrkjeordning?

Svar: Samrøystes vedteke.

Kyrkja ytrar seg primært gjennom det lokale kyrkjelydsarbeidet, med gudstenesteliv, diakoni, trusopplæring, kyrkjemusikk m.m., og ein må sjå soknet som den organisatoriske ramma rundt dette. Samstundes tilseier busetjingsmønster, geografi og avgrensa ressursar at soknet ofte må omfatte meir enn *ein* gudstenestestad. Med utgangspunkt i dei store skilnadane i landet må ein finne løysingar som både gjev rammer og fleksibilitet til lokale tilpassingar, slik at soknet ikkje må vere knytt eksklusivt til ein einskild gudstenestestad,

eller t.d. til store områder som kommunegrenser. Soknet må ha minst ei kyrkje og ein gravplass, men ikkje vere større enn at ein kan ivareta lokalt engasjement. Storleiken på soknet kan ikkje avgjerast ut frå kriterier om eigen stab og dagleg leing for kvart sokn, det er kun i byar at slike kriteriar kan leggjast til grunn.

Me meiner som kyrkjerådet at soknet skal vere den grunnleggjande eininga, og at kyrkjeordninga på sikt bør fastsetja nokre kriterier for inndelinga som ivaretek lokale skilnader i landet.

6 Bør ordninga med to organ for soknet (sokneråd og fellesråd) førast vidare?

Svar: Samrøystes vedteke.

JA

Refleksjonsprosessen viste at dei fleste råd i Norge er nøgd med dagens system med to organ. Det valde sokneråd får i denne ordninga konsentrera seg om Kyrkjelova §9 der nærleik og evne til lokal tilpassing er viktig. Andre oppgåver med krav om spesialkompetanse på ulike fagfelt (gravferdsforvaltning, kyrkjebyggforvaltning, personalavdeling, økonomiforvaltning m.m.) vert ivareteke av fellesrådet.

7 Om ordninga vert ført vidare: På kva nivå bør fellesorgan for flere sokn liggja (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Samrøystes vedteke.

På kommunenivå etter at kommunereforma er vedteken.

Alternativt på justert prostinivå eller samanslåing av fellesråd for fleire kommunar.

8 Om ordninga vert vidareført: Bør det gjerast endringar i oppgåvedelinga mellom sokneråd og fellesråd?

Svar: Samrøystes vedteke.

Jfr svar på spørsmål 1. Soknerådet må sikrast reell påverknad på eiga verksemd både når det gjeld ansvar i den strategiske utviklinga i soknet, med høve til å påverka kven som vert tilsett der, og økonomisk handlingsrom.

Soknerådet har ansvar for planarbeidet, men ei samordning er nødvendig på fellesrådsnivå ut frå ressurstilgang, og dei fagtilsette i fellesrådet må ha ansvar i lag med sokneråda i utforminga av lokale planar. På denne måten får ein eit tettare samvirke mellom råda og dette vil styrka det lokale kyrkjelydsarbeidet.

9 Bør all verksemd i soknet verta underlagt styrings- og leiingsansvaret til soknet sine organ?

Svar: Samrøystes vedteke.

Ja.

Styrings- og leiingsansvaret kan liggja til sokneråd og fellesråd med oppgåvefordeling som i dag. Prestane vert leia av biskop og prost som i dag, med sterk tilknytning til sokneråd og fellesråd i samarbeid om oppgåvene.

Sjå elles svar på pkt 8.

10 Korleis bør dagleg leiing for verksemda i soknet organiserast?

Svar: Samrøystes vedteke.

Verksemda kan organiserast som i dag. Dagleg leiar i fellesrådet/soknerådet har den daglege leiinga av dei lokalt tilsette. I små sokn er det ingen tilsette og dagleg leiing vert utøvd gjennom dagleg leiar i fellesrådet. Prestane vert leia av prost på vegne av biskop og bispedømeråd.

11 Kva rolle bør biskopen ha i ei framtidig kyrkjeordning?

Svar: Samrøystes vedteke.

Kyrkja sitt oppdrag er stort og krevjande, medan ressursane er avgrensa. Kyrkja sitt særpreg treng også biskopen sitt tilsyn med prestane / forkynninga. Vi treng såleis ein biskop som er

- arbeidsgjevar for prestane.
- involvert i samband med tilsetjing av vigsla stillingar.
- ein som har tilsyn med kyrkjelydane og alle medarbeidarane i bispedømmet.
- ein tydeleg vegvisar og visjonsberar for alle tilsette, frivillige og rådsmedlemer.
- ein som kan teikne bilete av kva det vil sei å vere kyrkje i vår tid.
- ein som kan gje oss nytt frimod, ny stoltheit og ny energi i vårt kyrkjelege arbeid.
-

12 Kva verkemedel bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på ein god måte?

Svar: Samrøystes vedteke.

Som arbeidsgjevar har biskopen ei sentral rolle i tilsetting av prestane, og kan ivareta delar av sitt tilsynsansvar der. Biskopen har også ei form for tilsyn når det gjeld andre instansar i bispedømmet som har eit arbeidsgjevaransvar, – i alle stillingskategoriar.

Det er biskopen sitt ansvar å sjå til at dei grunnleggande kyrkjelege tenestene vert ivaretekne. Heilt sentralt i denne samanheng er gudstenestene og anna forkynnande arbeid. I tillegg ser me det som sjølvsaugt at biskopen framleis skal ha eit ansvar for å godkjenna lokale planar for diakoni, kyrkjemusikk, undervisning/trusopplæring og gudstenesteliv.

13 Korleis bør utpeiking av biskopar skje i ei framtidig kyrkjeordning?

Svar: Samrøystes vedteke.

Lik ordninga i dag.

14 Bør bispedømerådet oppretthaldast som rådsorgan på bispedømenivå, og kva skal i så fall være bispedømmerådet sin rolle i kyrkjestrukturen?

Svar: Samrøystes vedteke.

Bispedømerådet vert oppretthalde med same rolle som i dag.

15 Kva oppgåver bør i så fall liggja til bispedømerådet?

Svar: Samrøystes vedteke.

Jfr svar 4.

16 Bør alle tilsette ha den same arbeidsgjevar og kva organ bør dette vera?

Svar: 7 stemmer for 1 stemme mot med protokolltilførsel.

NEI.

- Noverande ordning har hatt sine utfordringar, men desse kan løysast utan at ein går inn for ein felles arbeidsgjevar. Ei ordning med berre ein arbeidsgjevar kan løysa visse problem, men prosessen til no har vist at løysinga også opnar for nye utfordringar, noko sterke frontar i saka vitnar om. Å arbeida for endringar innanfor eksisterande ordning vil truleg verka meir samlande for kyrkja. På denne måten kan prestar / prostar / biskopar få gjennomslag for sine viktigaste argument. Samstundes kan fellestrådet vera arbeidsgjevar lik ordninga me har i dag. Dette vil og bidra til at kommunen framleis vil vera motivert til å finansiera den lokale kyrkja. Me trur det vil vera ein fare for at kommunane sitt engasjement i kyrkja vil verta vesentleg svekka, dersom arbeidsgjevaransvaret kjem på bispedømenivå.
- Leiingsfunksjonen bør liggja på same nivå som der ein er tilsett, elles vil ein kunne oppleve ei svekking av arbeidsgjevar sin styringsrett (tilsetja, sei opp, leia, styra og kontrollera).

Sokneprest Njål Engmark røysta mot framlegget og har følgjande protokolltilførsel:

“Arbeidsgjevaransvaret for alle stillingar i sokna samlast på bispedømenivå, og det opnast for delegasjon av arbeidsgjevarfunksjonar til sokneråd, fellestråd og prost.”

17 I kva grad bør arbeidsgjevarfunksjonar fordelast på de ulike organ? (Biskopen reknast i denne samanheng som eit organ).

Svar: Samrøystes.

Arbeidsgjevarfunksjonen må liggja i det organet som tilset.

For prestar og prostar (og nokre andre tilsette) er arbeidsgjevar på bispedømenivå.

For lokalt kyrkjeleg tilsette er arbeidsgjevar på fellestrådsnivå.

18 I kva grad bør det opnast opp for lokale og regionale variasjonar i organisering av arbeidsgjevaransvaret?

Svar: Samrøystes

Kyrkja treng ei oversiktlig og samanhengande ordning. Dersom kommunereforma nokon stader ikkje gjev større fellestråd, bør det vera mogeleg med samarbeid over fleire fellestråd.

19 Korleis bør ein på best mogeleg vis ivareta særpreget til prestenesta og andre vigsla tenester?

Svar: Samrøystes

Ved at biskop / prost har eit fagleg leiaransvar for prestenesta og vegleiingsfunksjon for andre stillingar som omfattar forkynning og opplæring. Presteressursane er viktig i alt evangelisk og forkynnande arbeid, og må sikrast medverknad i arbeid med strategisk utvikling av kyrkjebyggjande arbeid.

20 Har høyringsinstansen synspunkt på Kyrkjemøtet sin rolle i kyrkja?

Svar: Samrøystes

Me må sjå til at Kyrkjemøtet er eit sjølvstendig organ som skal tena og arbeida for heilskapen i kyrkja og den lokale strukturen. Det er viktig at Kyrkjemøtet ikkje vert

bispedømeråda sin interesseorganisasjon. Dette vert sædeles viktig når Kyrkjemøtet skal fordela økonomiske ressursar.

Kyrkjemøtet må i større grad ta omsyn til kven som skal betala rekninga når det gjer vedtak som har økonomiske konsekvensar.

21 Har høyringsinstansen synspunkt på korleis Kyrkjemøtet skal setjast saman?

Svar: Samrøystes

Det bør utgreiast korleis ein kan «rekruttera» til Kyrkjemøtet på en slik måte at møtet i større grad representerer lokalkyrkja og ikkje berre har med representantane frå bispedømerådet. Slik valet til bispedøme går føre seg i dag, vert det for få representantar frå dei lokale sokne- og fellesråd. Samtidig må ein ta omsyn til ønskje i demokratireforma om direkte val til kyrkjemøtet.

22 Har høyringsinstansen synspunkt på Bispemøtet sine oppgåver og rolle i kyrkjeordninga, og tilhøvet til Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet?

Svar: Samrøystes

Dette har ikkje fellesrådet synspunkt på.

23 Har høyringsinstansen synspunkt på spørsmålet om leiing av biskopane?

Svar: Samrøystes

Biskopane bør organisatorisk leiast av preses. Både biskop m/stab og preses m/stab bør formelt vera tilsett av Kyrkjerådet. Biskopane må finna fram til felles køyrereglar i prosedyrespørsmål, regelverk m.m, men teologisk må kvar biskop ha full fridom.

24 Har høyringsinstansen synspunkt på Kyrkjerådet sin funksjon og samansetning?

Svar: Samrøystes

Kyrkjerådet bør ha representantar frå alle bispedøme, og som for liknande styreformer stå ansvarleg overfor Kyrkjemøtet. Samansetninga må som, på same måte som Kyrkjemøtet, spegla lokalkyrkja i større grad enn i dag. Me set spørsmål ved om kyrkjerådet er representativt for kyrkja si heilskap når samansetning er 4 prestar og ein lek tilsett. Denne skilnaden må utjammast.

25 Bør ordninga med ei eigen lærenemnd vidareførast, og kva funksjon skal ei slik nemnd i så fall ha?

Svar: Samrøystes.

Dersom lærenemnda vert nedlagt bør bispemøtet overta denne funksjonen.

26 Har høyringsinstansen synspunkt på korleis ansvaret for samisk kyrkjeliv skal ivaretakast i ei framtidig kyrkjeordning?

Svar: Samrøystes.

Lik ordninga i dag.

27 Har høyringsinstansen synspunkt på korleis ungdomsdemokratiet og Ungdommens kyrkjem te skal ivareta i ei framtidig kyrkjeordning?

Svar: Samrøystes.

Lik ordninga i dag

Sluttkommentar:

Me stiller oss undrande til at h yringsdokumentet har teke lite omsyn til dei svar som vart gjevne i refleksjonsprosessen i 2012. I denne prosessen var det berre 1-2% som ynskte felles arbeidsgjevaransvar på sentralt nivå, og det var ikkje fleirtal for bisped mer dsniv . Likevel er dette synet fronta i dokumentet, og i Kyrkjerådet sine fleirtals-tilrådingar. Det er viktig   ha arbeidsgjevaransvar som inneber   styra, leia og kontrollera nærast mogleg til der arbeidet skal utførast.

Likeleis står ein att med eit sterkt inntrykk av at Den norske kyrkja skal sentraliserast inn mot regionalt og nasjonalt nivå, ved   flytta oppgåver, ansvar og funksjonar fr  soknet sine organ. Dette står i sterk kontrast til utsegnene om at lokalkyrkja skal styrkjast.   styrkja lokalkyrkja er avgjerande for   behalda og fornya lokalt engasjement i kyrkja – utan dette engasjementet vil me ikkje ha ei landsdekkande folkekyrkja i framtida.